

W TCZEWIE

Informacja

o realizacji zadań Powiatowego Lekarza Weterynarii w Tczewie na obszarze powiatu tczewskiego za rok 2022

z zakresu ochrony zdrowia zwierząt, bezpieczeństwa żywności oraz weterynaryjnej ochrony zdrowia publicznego

Realizacja zadań Inspekcji Weterynaryjnej na obszarze powiatu tczewskiego odbywała się przy pomocy pracowników Powiatowego Inspektoratu Weterynarii oraz lekarzy weterynarii wolnej praktyki poprzez:

1. badania kontrolne i zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz chorób, które mogą być przenoszone ze zwierzęcia na człowieka;
2. badanie zwierząt rzeźnych i mięsa oraz produktów spożywczych pochodzenia zwierzęcego;
3. kontrole weterynaryjne zwierząt wprowadzanych na rynek ;
4. badania monitoringowe substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, zanieczyszczeń środowiskowych, skażeń promieniotwórczych i leków w tkankach zwierząt rzeźnych, żywności pochodzenia zwierzęcego, wodzie przeznaczonej do pojenia zwierząt i środkach żywienia zwierząt
5. nadzór i kontrole nad wytwarzaniem, obrotem i stosowaniem pasz, dodatków stosowanych w żywieniu zwierząt;
6. kontrole warunków weterynaryjnych w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta w zakresie dobrostanu, żywienia zwierząt gospodarskich, warunków sanitarno-weterynaryjnych produkcji mleka oraz identyfikacji i rejestracji zwierząt;
7. egzekwowanie obowiązujących warunków weterynaryjnych we wszystkich nadzorowanych podmiotach, w tym nadzór nad bezpieczeństwem produktów pochodzenia zwierzęcego wprowadzanych na rynek;
8. sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt.

Do zadań powiatowego lekarza weterynarii należy również nadzór nad wyznaczonymi lekarzami weterynarii wykonującymi zadania zlecone na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej.

Dla potwierdzenia oceny sytuacji zdrowotnej zwierząt prowadzone są badania kontrolne zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2004r. w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt. W zakresie monitorowania i zwalczania chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowemu zwalczaniu i niektórych chorób odzwierzęcych przenoszących się na człowieka prowadzone były w 2022 roku planowe badania kontrolne w kierunku:

- gruźlicy bydła
- brucelozy bydła
- brucelozy owiec i kóz
- enzootycznej białaczki bydła
- choroby Aujeszky'ego u świń
- gąbczastego zwyrodnienia mózgu u bydła (BSE)
- klasycznego pomoru świń i dzików (CSF)
- choroby pęcherzykowej świń (SVD)
- pryszczycy (FMD)
- wścieklizny
- grypy ptaków (HPAI)
- salmonellozy
- choroby niebieskiego języka (BTV)
- zakaźne zapalenie nosa i tchawicy / otręt bydła (IBR/IPV)
- gorączki Q
- afrykańskiego pomoru świń i dzików (ASF)

Stan pogłowia zwierząt utrzymywanych zgodnie z danymi ARiMR na terenie powiatu tczewskiego na dzień 01 stycznia 2022r. obejmował:

- bydło 386 stad/ 10.070 szt. zwierząt;
- świnię 201 stad / 16.899 szt. zwierząt;
- owce 18 stad/ 936 szt. zwierząt;
- kozy 21 stad/ 97 szt. zwierząt;

Programem kontrolnym w kierunku gruźlicy, brucelozy i białaczki objęto 1/5 stad na obszarze całego powiatu.

W kierunku **gruźlicy bydła** zbadano 2143 szt. zwierząt w 77 stadach. Natomiast w kierunku **brucelozy bydła** zbadano 608 szt. bydła w 64 stadach. W wyniku przeprowadzonych testów tuberkulinizacji nie stwierdzono wyniku dodatniego.

W zakresie badań kontrolnych dotyczących **brucelozy kóz i owiec** zbadano 22 szt. owiec w wieku rozrodczym, w 4 stadach i 3 szt. kóz w 3 stadach. W wyniku przeprowadzonych badań nie stwierdzono występowania brucelozy kóz i owiec.

W odniesieniu do **enzootycznej białaczki bydła** badania przeprowadzono w 66 stadach u 621 szt. bydła. W wyniku przeprowadzonych badań serologicznych pobranych próbek krwi od badanego bydła nie stwierdzono wyników dodatnich.

Ponadto poddano obserwacji 54 szt. zwierząt domowych w związku z pokąsaniem ludzi przez te zwierzęta. U żadnego z obserwowanych zwierząt nie stwierdzono objawów wścieklizny. W związku z brakiem obowiązkowego szczepienia p/wściekliźnie powyższych zwierząt ukarano 2 właścicieli mandatem karnym w łącznej kwocie 100,00 zł. W 2022 roku na terenie powiatu tczewskiego poddano ochronnemu szczepieniu przeciw wściekliźnie 9499 psów u 8552 właścicieli, i 485 kotów u 375 właścicieli.

W roku 2022 nie stwierdzono na obszarze powiatu przypadków wystąpienia wścieklizny u zwierząt gospodarskich, domowych i dzikich.

W zakresie realizacji corocznego planu badań monitoringowych zakażeń w kierunku **klasycznego pomoru świń i dzików (CSF)** pozyskano i przekazano do badania laboratoryjnego próbki od 15 świń w 9 stadach i 54 dzików. Przeprowadzone badania pobranych próbek nie wykazały wyników dodatnich.

W zakresie monitorowania **choroby pęcherzykowej świń (SVD)** zbadano 10 próbek pobranych w 5 stadach. Podobnie w odniesieniu do kontroli występowania **pryszczycy (FMD)** poddano badaniu laboratoryjnemu 3 stada świń, w których pobrano 6 próbek krwi i 2 stada bydła, w których pobrano 4 próbki. Nie stwierdzono obecności przeciwciał przeciw wirusom obu w/w chorób zakaźnych zwierząt.

W roku 2022 nie odnotowano również ani jednego przypadku chorobowego **BSE** jak i do Powiatowego Lekarza Weterynarii nie zgłoszono ani jednego przypadku podejrzenia tej choroby. Kontrola nad tą chorobą opierała się głównie na pobieraniu próbek do badań laboratoryjnych od bydła padłego w zakładach utylizacyjnych. Uzyskano wszystkie wyniki negatywne.

W ramach **realizacji krajowego programu kontroli zakażeń stad drobiu hodowanego pałeczkami Salmonella** objęto kontrolami 2 stada w 1 fermie obejmujących ok. 45000 szt. drobiu reprodukcyjnego i hodowanego, w których wykonano 4 badania urzędowe. Nie wykryto pałeczek z rodzaju salmonella.

Natomiast w ramach **realizacji krajowego programu zwalczania niektórych serotypów salmonelli w stadach brojlerów z gatunku kura**, kontrolami i badaniami w roku 2022 objęto 3 stada brojlerów, w których przeprowadzono 3 kontrole.

W roku 2022 kontynuowano zapoczątkowany w roku 2008 program monitoringu i zwalczania **choroby Aujeszkiego u świń**. Wszystkie stada w powiecie tczewskim posiadają status urzędowo wolnych od wirusa choroby Aujeszkiego. Łącznie kontrolą objęto 201 stad trzody chlewnej obejmujące 16.899 zwierząt, a pobrano 1.284 próbek krwi do badań serologicznych. W wyniku przeprowadzonych badań nie stwierdzono zakażonych świń w badanych stadach. Wystawiono 949 świadectw zdrowia dla drobiu kierowanego do rzeźni na łączną liczbę 3,730,163, i 1,949 świadectw zdrowia dla trzody chlewnej na łączną liczbę 36,075 zwierząt. jak również

Monitoring **choroby niebieskiego języka (BTV)** obejmował wykonanie badań kontrolnych w surowicy krwi u 26 szt. bydła w 14 stadach i 2 szt. owiec w 2 stadach. Wszystkie zbadane próbki wykazały wyniki ujemne.

Badania kontrolne wytypowanych stad i zwierząt w kierunku **IBR/IPV u bydła** (14 próbek w 8 stadach) oraz **gorączki Q u bydła** (14 próbek w 8 stadach) dały wyniki ujemne.

W związku z opublikowaniem w dniu 4 września 2019r. decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2019/1385 z dnia 3 września 2019r. , zmieniającej załącznik do decyzji wykonawczej 2014/709/UE w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich, **do obszaru objętego ograniczeniami I (strefa niebieska) włączony został cały powiat tczewski.**

Na obszarze objętym ograniczeniami I wprowadza się następujące środki w zakresie zwalczania afrykańskiego pomoru świń (ASF), jak również monitorowania zdrowia świń określone dla posiadaczy świń:

- codzienne kontrolowanie stanu zdrowia świń;
- wzmocnienie przestrzegania zasad bioasekuracji, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 sierpnia 2021r. w sprawie środków

podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. z 2021 r. poz. 1485,

- informowanie urzędowego lekarza weterynarii o każdym przypadku padnięcia świni w gospodarstwie;

- informowanie urzędowego lekarza weterynarii lub organu Inspekcji Weterynaryjnej lub najbliższego podmiotu świadczącego usługi weterynaryjne z zakresu medycyny weterynaryjnej albo wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o każdym przypadku podejrzenia wystąpienia afrykańskiego pomoru świń (ASF) zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 poz. 1421 z późn. zm.)

W odniesieniu do przemieszczania świń obowiązuje badanie kliniczne przeprowadzane przez urzędowego lekarza weterynarii wystawiającego świadectwo zdrowia zwierząt nie wcześniej niż 24 godziny przed planowanym przemieszczaniem.

Ponadto na obszarze objętym ograniczeniami I, **zakazuje się** wnoszenia i wwożenia na teren gospodarstwa , w którym utrzymywane są świny, zwłok dzików, tusz dzików, części tusz dzików i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, pochodzących z dzików oraz materiałów i przedmiotów, które mogły zostać skażone wirusem afrykańskiego pomoru świń. Zakaz dotyczy także wykonywania czynności związanych z obsługą świń przez osoby, które w ciągu ostatnich 72h uczestniczyły w polowaniu na zwierzęta łowne lub odłowie takich zwierząt.

Na obszarze objętym ograniczeniami I, powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza w gospodarstwach utrzymujących świny, dwa razy w roku, w możliwie równych odstępach czasu, nie krótszych niż 4 miesiące, kontrolę przestrzegania zasad bioasekuracji określonych w przywołanych powyżej przepisach prawnych.

W zakresie **urzędowych badań zwierząt rzeźnych i mięsa** wykonywanych w 1 rzeźni świń, w 2022 roku zbadano:

- przedubojowo- 13.673 szt.; poubojowo- 13.600 szt. świń;

Mięso pochodzące od świń ze zmianami chorobowymi uznano za niezdatne do spożycia.

W roku 2022 przebadano 895 szt. dzików przebadanych metodą wytrawiania w kierunku obecności włośni.

Badania przed i poubojowe zwierząt rzeźnych wykonywali upoważnieni lekarze weterynarii wolnej praktyki, posiadający stosowne decyzje administracyjne oraz umowy zawarte z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Tczewie.

W 2022r. przeprowadzono 82 ubojów z konieczności.

Dokonano 26 kontroli podmiotów zatwierdzonych do handlu wewnątrzwspólnotowego , jak również 13 prowadzących działalność podlegającą rejestracji jak MOL, SB, RHD . W ramach kontroli podmiotów prowadzących handel detaliczny(targowisko) stwierdzono nieprawidłowości:

W 2022r. wystawiono 2 mandaty karne (z art. 110 kodeksu wykroczeń i 8 z art. 100 ust. 1 pkt 8 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

Przeprowadzono również 8 kontroli podmiotów zajmujących się **sprzedażą bezpośrednią**.

Dodatkowo kontrolą objęto 5 podmiotów prowadzących **rolniczy handel detaliczny**, z czego główna nieprawidłowość to brak orzeczeń sanitarno-epidemiologicznych.

Najczęściej wymagania dotyczące stwierdzane nieprawidłowości w podmiotach SB, RHD, produkcja mleka to:

- wymagania dotyczące sprzętu i wyposażenia,
- higieny osobistej i szkoleń pracowników,
- wymagania dotyczące pomieszczeń żywnościowych,

W zakresie nadzoru nad **wprowadzaniem zwierząt na rynek, obrotu zwierzętami, punktami skupu zwierząt oraz warunkami transportu zwierząt** – w aspekcie przestrzegania przepisów o ochronie zwierząt – przeprowadzono kontrole realizowane przez pracowników powiatowego inspektoratu weterynarii w Tczewie oraz upoważnionych lekarzy weterynarii praktykujących na terenie powiatu.

W zakresie kontroli **bezpieczeństwa zdrowotnego surowców zwierzęcych i żywności pochodzenia zwierzęcego** na obszarze powiatu, Powiatowy Lekarz Weterynarii w Tczewie prowadził w ramach krajowego planu monitorowania pobieranie próbek do badań laboratoryjnych pochodzących od zwierząt żywych, z tkanek zwierzęcych, produktów zwierzęcych i żywności w kierunku obecności substancji niedozwolonych lub przekroczenia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń środowiskowych, pozostałości chemicznych, biologicznych, leków i skażeń promieniotwórczych. Szczegółowo monitoring ten obejmuje kontrolę w kierunku obecności antybiotyków, sulfamidów, sterydów anabolicznych, metali ciężkich, środków ochrony roślin oraz skażeń promieniotwórczych w mięsie, narządach wewnętrznych zwierząt, drobiu, rybach, mleku, miodzie, krwi, moczu oraz w wodzie pitnej używanej do pojenia zwierząt.

W roku 2022 pobrano na obszarze powiatu – w ramach **realizacji krajowego planu monitorowania- 61**. Nie stwierdzono wyników dodatnich. Dodatkowo pobrano 14 próbek urzędowych z nadzoru nad podmiotami na terenie powiatu tczewskiego. Brak wyników dodatnich.

W zakresie **pasz i utylizacji** Powiatowy Lekarz Weterynarii wykonuje zadania kompleksowego, systemowego i zintegrowanego działania w dziedzinie nadzoru nad bezpieczeństwem pasz, a co za tym idzie żywności poprzez zapewnienie właściwej jakości wyrobu gotowego na wszystkich etapach jego wytwarzania według zasady „od pola do stołu”, poprzez nadzór lub/i kontrole podmiotów zatwierdzonych i zarejestrowanych. Nadzór nad produkcją pasz obejmuje produkcję pierwotną(1488 podmioty), w tym gospodarstwa prowadzące hodowlę zwierząt, obrót paszami, skup zbóż, wytwarzanie materiałów paszowych pochodzących z przemysłu spożywczego, transport pasz oraz wytwórnie pasz dla zwierząt gospodarskich, domowych i akwakultury. Przeprowadzono 64 kontrole w 48 podmiotach.

W zakresie realizacji krajowego planu kontroli jakości zdrowotnej **środków żywienia zwierząt** pobrano do badań laboratoryjnych w 2022 roku pobrano 62 próbki pasz z Krajowego Monitoringu Pasz.

Ponadto w zakresie kontroli nad **pozyskiwaniem i zagospodarowaniem ubocznych produktów zwierzęcych** przeprowadzono 23 kontrole w 17 podmiotach, które zajmują się transportem, produkcją lub stosowaniem ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego.

W odniesieniu do kontroli warunków sanitarno-weterynaryjnych **produkcji mleka wprowadzanego na rynek** przeprowadzono 24 kontrole w gospodarstwach utrzymujących bydło mleczne. Przedmiotem tych kontroli były weterynaryjne warunki produkcji mleka, warunki utrzymania zwierząt (dobrostan) oraz żywienie zwierząt. Stwierdzono 16 nieprawidłowości w gospodarstwach dotyczące niezgodności sanitarno-weterynaryjne warunków produkcji i wymuszono wdrożenie postępowania naprawczego, mającego na celu poprawę warunków produkcji mleka surowego. Wydano jeden mandat karny związany z brakiem orzeczenia do celu sanitarno-epidemiologicznego.

Ponadto w zakresie kontroli **identyfikacji i rejestracji zwierząt gospodarskich /IRZ/** przeprowadzono 56 kontroli.

Ponadto w zakresie realizacji programu kontroli gospodarstw korzystających z pomocy finansowej UE, dot. spełnienia tzw. **wymogów wzajemnej zgodności/cross-compliance /CC/** dokonano 3 kontrole gospodarstw. W wyniku tych kontroli wydano stwierdzono 2 nieprawidłowości u 2 hodowców. W wyniku tych kontroli poskutkowało to sankcjami z dopłat bezpośrednich.

W zakresie kontroli dobrostanu zwierząt przeprowadzono 56 kontroli (bydło, świnię, owce, kozy, konie) jak również 50 kontroli w gospodarstwach utrzymujących drób i 5 kontroli w gospodarstwach utrzymujących jelenie i danię.

Wykonano również 374 kontrole bioasekuracji ASF.

Łącznie nałożono 31 mandatów karnych na kwotę 2.700 zł. Mandaty dotyczyły: nieterminowego zgłoszenia zdarzeń przemieszczeń świń, brak aktualnego szczepienia przeciwko wściekliznie, brak zgłoszenia rejestracji działalności, nieprawidłowe oznakowanie pasz, nieprawidłowości HACCP, nieprzestrzeganie higieny w produkcji.

W wyniku kontroli przeprowadzono szereg postępowań administracyjnych mających na celu poprawę warunków weterynaryjnych i przymuszenia do spełniania obowiązujących przepisów. Ogółem w ramach postępowań administracyjnych wydano dla nadzorowanych podmiotów decyzje z zakresu wszystkich prowadzonych spraw, m.in. spełnienia warunków i dopuszczenia do działalności, usunięcia stwierdzonych uchybień oraz urzędowego uznania stad za wolne od choroby Aujeszkego, gruźlicy, brucellozy i białaczki bydła.

Szkolenia i akcje informacyjne:

- 19.10.2022.- „Być lekarzem weterynarii”, uczniowie SP Lubiszewo
- 14.12.2022 – szkolenie myśliwych z zakresu ASF
- 15.12.2022 – szkolenie ULW - świadectwa, nowe opłaty, ASF

Podsumowując powyższą informację o realizację zadań Inspekcji Weterynaryjnej na terenie powiatu tczewskiego należy stwierdzić, że sytuacja w zakresie stanu epizootycznego oraz bezpieczeństwa sanitarno-weterynaryjnego powiatu tczewskiego w roku 2022 była zadowalająca.